

स्थानीय राजपत्र

भानु नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ०६

संख्या: १०

मिति: २०८०/०७/१८

भाग-२

भानु नगरपालिका

नेपालको संविधान बमोजिम भानु नगरसभाले बनाएको देहाय बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

पशु सेवा शाखा बाट सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमको कार्यविधि - २०८०

प्रमाणिकरण मिति : २०८०।०७।१७

प्रस्तावना:

व्यसायिक कृषक तथा उद्यमीहरूले सञ्चालन गरिरहेको व्यवसाय र सो को सम्भाव्यताको आधारमा अनुदान र अनुदानमा पशुपन्छी तथा मत्स्यजन्य सामग्री वितरण गरेमा पशुजन्य उत्पादन व्यवसाय दिगो र व्यवसायिक रुपमा अगाडि बढ्न सक्दछ । नगरपालिकाबाट पशुपन्छी विकास तथा मत्स्य तर्फ सञ्चालित कार्यक्रम व्यवस्थित, सरल, सहज, प्रभावकारी र पारदर्शी रुपमा संचालन गर्न भानु नगरपालिका नगरकार्यपालिकाले नेपाल संविधानको धारा

५१ को 'ड' को (४) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पशुसेवा शाखा वाट संचालन गर्ने कार्यक्रमको कार्यविधि,२०८० भानु नगरपालिकाको कार्यपालिकाको बैठकले बनाएको देहाय बमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

परिच्छेद : १ प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :-

१.१ यो कार्यविधिको नाम पशु सेवा शाखावाट संचालन गर्ने कार्यक्रमको कार्यविधि-२०८० रहेको छ ।

१.२ यो कार्यविधि भानु नगरकार्यपालिको आधिक विकास समितिवाट पेश भएपछी कार्यपालिका बैठकवाट स्वीकृत भएको मिति देखि भानु नगरपालिका भर प्रारम्भ हुनेछ ।

१.३ परिभाषा :- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

क) कृषक भन्नाले पशु विकास शाखा वाट प्रकाशित सूचना बमोजिम तोकिएको म्याद भित्र रिक्तपूर्वकको निवेदनदर्ता गरी पशु वस्तु वा सेवा माग गर्ने व्यक्ति वा एकाघरको परिवारलाई संभन्नु पर्दछ ।

ख) कृषक समुह भन्नाले साविक जिल्ला पशु सेवा कार्यालय हाल भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र वा भानु नगरपालिकाको पशु विकास शाखामा नियम अनुसार दर्ता भई नविकरण भईरहेको कृषक समुहलाई जनाउँछ ।

ग) फार्म भन्नाले पशु सेवा तथा उत्पादनमा कार्यक्रम संचालन गर्ने उद्देश्यले पर्यटन तथा घरेलु उद्योग कार्यालय,वडा कार्यालयमा वा पशु विकास सम्बन्धि निकायमा नियम अनुसार दर्ता भएका फार्मलाई संभन्नु पर्दछ ।

घ) सहकारी संस्था भन्नाले साविक डिभिजन सहकारी कार्यालय,भानु नगरपालिकाको सहकारी ऐन २०७४ अनुसार दर्ता भएका कृषि सहकारी संस्थाहरूलाई संभन्नु पर्दछ ।

ड) कृषि पेशा भन्नाले मुख्य रूपमा कृषि/पशुजन्य उत्पादन कार्यमा संलग्न पेशालाई जनाउनेछ ।

च) पशु सेवा कार्यक्रम भन्नाले पशु सेवा शाखाको लागि भानु नगर परिषदवाट स्वीकृत कार्यक्रम/क्रियाकलापलाई जनाउनेछ ।

- छ) जुनोटिक रोग भन्नाले मानिस बाट पशु र पशु बाट मानिसमा सर्ने रोग बारे जनाउदछ ।
- झ). Prescription भन्नाले रगत,पिसाब,चाल,छाला,पिप,गोबर परिक्षण पश्चात वा लक्षणका आधारमा रोग तथा परजिवि पहिचान गरी कृषकलाई औषधी वितरण गर्ने पत्र संभन्नु पर्दछ ।
- ञ). पशु भन्नाले गाई,भैसी,भेडा,बाखा,बंगुर,कुकुर,खरायो,बिरालो तथा माछा र घरपालुवा पशुपंक्षी आदि लाई संभन्नु पर्दछ ।
- ट) विभाग भन्नाले पशु सेवा विभाग लाई जनाउनेछ ।
- ठ) पशु सेवा केन्द्र भन्नाले पशु सेवा गर्ने इकाई लाई जनाउनेछ ।
- ड) ठेला गाडा भन्नाले व्यावसायिक रुपमा पशुपन्छि पालन गर्दै आएका किसानलाई मल र दाना ओसार पोसार (व्यावस्थापन)जनाउनेछ ।
- ढ) माछा पोखरी निर्माण वा मर्मत भन्नाले माछा पालन गर्नको लागि नयाँ पोखरी निर्माण गर्ने वा भत्किएको पोखरीलाई पुर्न निर्माण गरिएको लाई जनाउनेछ ।
- ण) ब्रसकटर भन्नाले व्यवसायिक रुपमा पशुपालन गर्दा घाँस लाई काट्न प्रयोग हुने फलाम बाट बनेको मेशिनलाई जनाउदछ ।
- त) घाँस भन्नाले पशुवस्तु लाई खुवाउन प्रयोग गरिने पौष्टीक युक्त हरियो आहरा लाई जनाउँछ ।

परिच्छेद : २

सञ्चालन हुने कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु

यस कार्यविधिमा पशु सेवा कार्यक्रम भन्नाले निम्न क्रियाकलापहरुलाई जनाउनेछ ।

१. दुध उत्पादनमा अनुदान कार्यक्रम (प्रति लिटर ३ रुपैयाँ)

११ कार्यक्रमको उद्देश्य :

यस कार्यक्रमको उद्देश्यहरु निम्नअनुसार हुनेछन ।

- स्वच्छ तथा गुणस्तरिय दुध तथा दुधजन्य उत्पादनको प्रशोधन बिक्री वितरण तथा उपलब्धता सुनिश्चिता गर्न सघाउने छ ।
- दुध उत्पादन व्यवसाय सँग आवधता प्रदान गर्दै दुध तथा दुध जन्य उत्पादनमा व्यवसायिकरण गर्ने ।
- दुध उत्पादक कृषकलाई उत्साह पुर्वक प्रोत्साहान गरि उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा बृद्धि गर्ने ।
- समुह सहकारी सँग समन्वय गरि सोही मार्फत दुध उत्पादनको वजारीकरण गर्नको लागि कृषकलाई चेतना को अभिवृद्धि गर्ने ।

१.२ छनौट समिति :

देहाय अनुसारको पदाधिकारी रहने गरी प्रस्तावना छनौट समिति गठन गरिने छ ।

- संयोजक – आर्थिक विकास समितिको संयोजक
- सदस्य – आर्थिक विकास समितिको सदस्यहरु
- सदस्य – प्र.प्र.अ.वा निजले तोकेको एक अधिकृत
- सदस्य – कृषि शाखा प्रमुख वा निजले तोकेको एक प्राविधिक
- स.सचिव – पशु शाखा प्रमुख

१.३ कार्यक्रम छनौटका आधारहरु

प्रस्तावित कार्यक्रमका लागी योग्यता पुगेका प्रस्तावकहरुको हकमा सूचना प्रकाशन भए अगावै प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको,कर चुक्ता,स्थाई लेखा नं. प्राप्त गरेको, गत आ.व को. लेखा परिक्षण साथै कुनै कारवाहीमा नपरेको हुनु पर्छ ।

१.४ कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

- भानु नगरपालिका को पशु सेवा शाखाले अनुसुचि १ बमोजिमको दरखास्त आवहान गर्ने छ ।
- अनुदान प्राप्त गर्न मापदण्ड पुरा गरेको इच्छुक दुध संकलन तथा बिक्रि वितरण गरि रहेका सहकारी तथा कृषक समुहले सम्बन्धित पालिकाको राजस्व शाखामा रु १००० रुपैया जम्मा गरेको भौचर सहित दरखास्त पेश गर्नुपर्ने छ ।
- प्राप्त भएका निवेदन उपर सम्बन्धित सेवा केन्द्र वा पशु सेवा शाखाले फिल्ड अनुगमन गरे पश्चात छनौट समितिमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने छ ।
- पशु सेवा शाखा र छनौट समितिले पेश गरेका विवरण र प्रतिवेदनको आधारमा छनौट गर्नु पर्ने छ ।
- छनौट भएका दुग्ध सहकारी सस्था वा दुध उत्पादन सँग आवद् कृषक समुहलाई भानु नगरपालिकाले दुध उत्पादनको प्रति लिटर रु ३ रुपैयाँको दरले अनुदान रकम उपलब्धता गराउने छ ।

१.५ सेवा संचालन प्रक्रिया

- यस कार्यक्रम बमोजिमको सेवा संचालन गर्ने प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुने छ ।
- भानु नगरपालिकामा पशु विकास शाखा र छनौट भएका दुध उत्पादन कृषक समुह सहकारी बिच अनुसुची २ अनुसार सम्भौता गरिनेछ ।

- अनुदान प्राप्त गर्न छनौट भएका दुग्ध सहकारी वा दुध उत्पादन कृषक समुहलाई भानु नगरपालिकाले बैंक चेक माफर्त खातामा रकम भुक्तानी गर्नुपर्ने छ ।
- अनुदान रकमको भुक्तानी कार्यविधि वा सम्झौता पत्रमा उल्लेख भएको हकमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

२. चिस्यान केन्द्रलाई ५०% साझेदारी अनुदान कार्यक्रम

२.१ यस कार्यक्रमको उद्देश्यहरु निम्न अनुसार हुनेछन ।

- १० स्वच्छ, स्वस्थ र गुणस्तरीय दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरु उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने ।
- २० दूध तथा दुध जन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ३० दूध चिस्यान केन्द्रको स्तर उन्नती गरी सफा स्वच्छ र प्रशोधित दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरु उपलब्ध गराउने ।
- ४० गुणस्तरीय एवं प्रशोधित दूध उत्पादन गरी विक्री वितरण गर्ने ।

२.२ साझेदारी सम्बन्धी व्यवस्था:

- १) कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र बजेट बमोजिम सहकार्यमा दूध चिस्यान केन्द्र स्थापना कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि साझेदार संस्थाहरुसंग सहकार्य गर्न गराउन सक्नेछ ।
- २) साझेदारमा दूध चिस्यान केन्द्र सुधारको लागि मेशिनरी यन्त्र उपकरण खरिद जस्तै चिलिङ्ग भ्याट, थ्रि फेजको लाईन वा जेनेरेटर व्याक अप, मिल्क एनालाईजर, क्रिम सेपरेटर आदि र भौतिक संरचना हरू जस्तै आवाश्यक भवन निर्माण ट्वाइलेट आदि जस्ता पूर्वाधारहरुमा खर्च गर्न सकिने छ तर कुल लागतको साझेदार संस्थाले कम्तिमा ५० प्रतिशत सहकार्य स्वयमले गर्नुपर्ने छ ।
- ३) साझेदार संस्थालाई कार्य सम्पादन आर्थिक बिकास समितिको अनुगमन पश्चात कार्यालयले स्वीकृत गरेको कार्यक्रम अनुसारको अनुदान रकम उपलब्ध गराउने छ ।
- ४) अधिकतम साझेदारी रकमको जुनसुकै सिमा तोकिएको भए पनि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेटको परिधि भित्र रहि आर्थिक अनुदान प्रदान गरेर कार्यक्रम संचालन गर्न बाधा पर्ने छैन ।
- ५) पूँजिगत साझेदारी सहकार्यमा दूध चिस्यान केन्द्र स्थापना गर्न अधिकतम ५० प्रतिशत सम्म रकम

उपलब्ध गराउन सकिने र बाँकी ५० प्रतिशत रकम सम्बन्धित साझेदार संस्थाले आफ्नो आन्तरीक स्रोतबाट वहन गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने छ ।

६) सहकार्यमा दूध चिस्यान केन्द्र स्थापना कार्यक्रम अर्न्तगत वा मातहतका कार्यालयहरूबाट विगत ३ वर्ष भित्र अनुदान लिईसकेको साझेदारहरूलाई उही व्यवसायको लागि छनौट गरिने छैन ।

७) एक पटक अनुदान प्राप्त गरेका व्यवसाय कम्तिमा ५ वर्ष सम्म संचालन गर्नुपर्ने छ ।

८) अनुदानको सदुपयोग भए नभएको निरीक्षण गर्दा अनुदानको दुरुपयोग भएको पाईएमा त्यस्ता अनुदानग्राहीलाई कारवाही गरि सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिने छ साथै पुर्ण अनुदान बाट बन्चित गरिनेछ ।

२.३ प्रस्ताव आव्हान र पेश गर्ने विधि:

१) कार्यालयको स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार ३० दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरि कार्यक्रम संचालनको लागि प्रस्ताव आव्हान गरिनेछ । यस्तो सूचना राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका, स्थानीय तहको सूचना पाटी, सेवा केन्द्र, सेवा कार्यालय, वडा कार्यालयको सूचना पाटीमा र वेवसाईटमा समेत प्रकाशित गर्नुपर्ने छ ।

२) ईच्छुक साझेदारहरूले सूचनामा उल्लेख भए बमोजिमको अवधि भित्र प्रस्ताव पत्र, संक्षिप्त व्यवसायिक कार्य योजना, लागत साझेदारी गर्ने प्रतिवद्धता पत्र, सम्बन्धित सेवा केन्द्र र शाखको सिफारीस र निवेदन सहित निर्धारित समय भित्र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रस्ताव दर्ता गर्नुपर्ने छ ।

३) रीत नपुगी वा म्याद नाघि प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरू छनौटका लागि समावेश गरिने छैन ।

४) म्याद थप सम्बन्धी व्यवस्था: साझेदारी कार्यक्रमको लागि दर्ता हुन आएका प्रस्ताव पर्याप्त मात्रामा दर्ता हुन नआएको खण्डमा सम्बन्धित कार्यालयले १५ दिनको म्याद थपको सूचना प्रकाशन गर्न सक्ने छ ।

२.४ भुक्तानी प्रक्रिया:

१) दूध चिस्यान केन्द्र निर्माण भएको आधारमा बढीमा ३ किस्तामा (रनिड विलका आधारमा २ किस्ता र कार्य सम्पादन प्रतिवेदनका आधारमा अन्तिम किस्ता) भुक्तानी व्यवस्था मिलाइने छ ।

२) कार्यालयले नियम अनुसार कन्टेजेन्सी रकम कट्टा गरिने छ ।

३) भुक्तानी सम्बन्धि अन्य व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

४) सहकार्यमा कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि साझेदारी संस्थालाई कुल लागतको बढीमा ५० प्रतिशत सम्म उपलब्ध गराईने छ ।

३. कृषक सम्मान कार्यक्रम

३.१ कार्यक्रम संचालनको उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्।

(क) कृषकको योगदानलाई सम्मान गर्ने ।

(ख) कृषि पेशालाई समाजको आकर्षक एवं सम्मानित पेशाको रूपमा स्थापित गर्न सहयोग पुर्याउने ।

(ग) कृषकहरुको मनोबल उच्च राख्न सहयोग पुर्याउने ।

(घ) कृषक हरुबीच स्वस्थ प्रतिस्पर्धाको भावना विकास गरी कृषि पेशालाई व्यवसायिक बनाउन सहयोग पुर्याउने ।

(ङ) शिक्षित युवालाई कृषि पेशातर्फ आकर्षित गरी नविन प्रविधि अनुशरण गर्न उत्प्रेरीत गर्ने ।

३.२ कार्यक्रममा समावेश हुने कृषि तथा पशुजन्य वस्तुहरु:

क) नगरपालिकाले आफ्नो स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही पशुपंक्षी तर्फ ५ वटा (गाई/भैंसी पालन, बाख्रा पालन, पंक्षी पालन, बंगुर/सुंगुर पालन, माछापालन) गरी एक आ.व. मा जम्मा ५ वटा पशुजन्य वस्तुहरु समावेश गराउन सकिनेछ ।

ख) एउटै व्यवसायीक कृषकले पशुपंक्षी पालन गरी दुइवटै क्षेत्रमा उत्कृष्ट देखिएमा वा विभिन्न पशुपंक्षी पालनमा उत्कृष्ट देखिएमा कुनै एउटा लाई मात्र समितिले छनौट गर्नुपर्नेछ ।

ग) पशुजन्य वस्तुहरु नदोहरीने गरी समितिले उत्कृष्ट र सर्वोत्कृष्ट छनौट गर्नुपर्नेछ ।

३.३ कृषक छनौट विधि: यस कार्यक्रम अन्तर्गत उत्कृष्ट कृषकको छनौट देहाय बमोजिमको विधि अनुसार हुनेछ ।

क) यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी नगरपालिकाले ७ दिन देखी ३० दिने आवश्यकता अनुसार समयावधि दिई अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक नगरपालिकामा दर्ता भएका व्यक्तिगत कृषकले आवेदन माग गर्नुपर्नेछ ।

ख) सूचनामा उल्लेखित म्याद भित्र सहभागी हुन इच्छुक कृषकहरुले अनुसूची- ४ र अनुसूची- ५ बमोजिमको ढाँचामा नगरपालिकामा निवेदन र व्यक्तिगत विवरण पेश गर्नुपर्नेछ ।

३.४ उत्कृष्ट कृषक छनौट समिति: समिति आर्थिक विकास समितिको संयोजकको संयोजकत्वमा ९ सदस्यीय समिति हुनेछ ।

आर्थिक विकास समिति संयोजक – संयोजक

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत – सदस्य

पशु क्षेत्रका १ जना बिज्ञ – सदस्य

आर्थिक विकास समितिका सदस्यहरु– सदस्य

कृषि विकास शाखा प्रमुख – सदस्य

पशु विकास शाखा प्रमुख –सदस्य सचिव

३.५ समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- क) म्याद भित्र नगरपालिकामा आएका निवेदनलाई मात्र मान्यता दिने ।
- ख) उक्त निवेदनहरु मध्येबाट अनुसूची-१ मा भएका पशुपंक्षी लाई आधार मानेर अनुसूची ७ को मुल्याङ्कनको आधारमा समितिले १ सर्वोत्कृष्ट तथा ५ जना उत्कृष्ट कृषक छनौट गर्नुपर्ने ।
- ग) छनौट भएका कृषकहरु सम्बन्धी कसैले उजुर गरेमा त्यसको अन्तिम निर्णय नगर कार्यपालिकाले गर्नेछ ।

३.६ आर्थिक पक्ष:

- क) सर्वोत्कृष्ट कृषकलाई रु ५,००० /- प्रदान गरिनेछ ।
- ख) प्रत्येक उत्कृष्ट कृषक लाई रु. ३,००० /- प्रदान गरिनेछ ।

३.७ कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

- भानु नगरपालिका भित्रका पशु पालक कृषकहरुलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम कुनै विशेष अवसर वा दिवस वा नगरसभा वा कुनै कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ ।
- सम्मान गर्ने कृषकलाई प्रमाण पत्र दोसल्लाको व्यवस्था गरिने छ ।
- कार्यक्रम संचालनमा सहभागिलाई चिया खाजाको व्यवस्था गरिने छ ।

४. जुनोटिक रोग कार्यक्रम

४.१ कार्यक्रम संचालनको उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- पशु बाट मानिसमा र मानिसबाट पशुमा सर्ने रोगको बारेमा जानकारी गरी सचेतना फैलाउने ।
- बिद्यालयमा माध्यामिक तहमा अध्ययनरत बिद्यार्थीहरुमा जुनोटिक रोग बारे बिद्यालयमा नै शिक्षण कार्यक्रम संचालन गरी सचेतना फैलाउने ।
- बिश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले प्राथमिक सुचिमा राखेको जुनोटिक रोगका बारेमा बिद्यार्थी तथा जनता लाई जानकारी गराउने ।

४.२ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- जुनोटिक रोग सम्बन्धी कृषकहरुमा सचेतना फैलाउनका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
- विद्यालयमा माध्यामिक तहमा अध्यनरत विद्यार्थीहरुमा जुनोटिक रोग बारे सचेतना फैलाउन विद्यालयमा नै शिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य शाखा संग समन्वयमा जनचेतना मुलक गोष्ठी संचालन गरी सम्बन्धित निकायका पदाधिकारीहरु तथा जनप्रतिनिधी हरु संग समन्वयत्मक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- कार्यक्रम संचालनका क्रममा सहभागी हरुलाई खाजा खर्च , स्टेशनरी र प्रशिक्षक भक्ता लगायत विविध शिषर्कहरुमा खर्च गरिनेछ ।

५. पार्कोटे भैसी संरक्षण तथा सचेतना कार्यक्रम

५.१ कार्यक्रम संचालनको उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेकाछन् ।

- साबिक पुर्कोट गा.वि.स मा उत्पत्ती भएको पार्कोटे भैसी पहिचान गर्ने
- पार्कोटे भैसीको नश्ल कायम राख्नका लागि कृषकलाई सचेतना फैलाउदै अनुबंशीक श्रोत संरक्षण गर्ने
- पार्कोटे भैसीको महत्व, इतिहासका बारेमा कृषक तथा सम्बन्धित निकायका पदाधिकारीहरु तथा जनप्रतिनिधी लाई जानकारी गराउने
- पार्कोटे भैसी पालक कृषकलाई प्रोत्साहन स्वरुप विभिन्न औषधी बितरण गरी अनुबंशीक श्रोत संरक्षण गर्ने

५.२ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन ।

- पार्कोटे भैसीको पहिचान गर्नका लागि प्राविधिकहरुले स्थलगत अनुगमन गरी प्रतिवेदन निमार्ण गर्न सकिनेछ ।
- पारकोटे भैसी पालक कृषकहरुको समुह गठन गरि वा व्यक्तिगत रुपमा पनि कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- पार्कोटे भैसीको महत्व विशेषता इतिहासका बारेमा जानकारी गराउनका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

- पाकोटे भैसीको संरक्षण का लागि पाकोटे भैसी पालेका कृषकलाई भैसी पालन तालिम प्रदान गर्ने
- पाकोटे भैसी पालक कृषकलाई प्रोत्साहन स्वरुप आन्तरीक तथा बाह्य परजिवि नियन्त्रणका लागि औषधी तथा मिनिरल, भिटामिन बितरण गरिनेछ ।
- पाकोटे भैसीको प्रजनन योग्य राँगो पालेको कृषकलाई ट्रेभिज निर्माणमा सहयोग गर्न सकिने छ ।

६. स्थानिय खोलामा माछाको भुरा छोड्ने कार्यक्रम

६.१ कार्यक्रम संचालनको उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेकाछन्।

- स्थानिय खोलामा माछाको भुरा छोडी जौबिक विविधता संरक्षणमा टेवा पुर्‍याउने
- पर्यावरणीय बातावरण संरक्षण गरी पर्यटनको विकासमा सहयोग गर्ने
- स्थानिय खोलामा माछाको उत्पादन बृद्धि गरी जिविकोपार्जन तथा रोजगारको सृजना गर्ने
- फोहोर व्यवस्थापन तथा पानी शुद्धीकरणमा सहयोग साथै लामखुटेको लार्भा र पानीमा हुने हानिकारक किरा नियन्त्रणमा सहयोग गर्ने

६.२ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन ।

- भानु नगरपालिका भित्र रहेका स्थानिय खोला (पाउदी नाउदी ,फाउदी, चुदी) मा कुनै विशेष अवसरमा जस्तै मत्स्य दिवस, भेटेरिनरी दिवस, पशुपंक्षी दिवस, भानु जयन्ती, सम्बिधान दिवस) वा कुनैपनि समयमा माछाको भुरा छोड्न सकिने छ ।
- माछा भुरा खरिद, सञ्चार,हुवानी,प्रचार फेलेक्स ,कार्यक्रममा उपस्थित का लागि चिया खाजाका लागि उक्त कार्यक्रम बाट खर्च गरिनेछ ।
- माछाको भुरा छोड्ने स्थानिय खोलामा तपशिल कार्य नगर्न जनतामा जनचेतना फैलाउने कार्य गरिनेछ ।
  - ३० दिन सम्म माछाको भुरा छोड्ने स्थानिय खोलामा माछा मार्न पाइने छैन । माछाको भुरा छोड्ने स्थानिय खोलामा बाढी आएमा सो कार्यविधी लागु हुने छैन ।
  - माछाको भुरा छोड्ने स्थानिय खोलामा मत्स्य विष तथा विद्युतिय माध्यमबाट माछा मार्न पाइने छैन ।
  - माछाको भुरा छोड्ने स्थानिय खोलामा फिस ल्याडर निर्माण नगरी बाध बाधन तथा खोला थुन्न पाइने छैन ।
  - उल्लेखित नियम उल्लघन गरेमा जलचर संरक्षण ऐन २०१७ बमोजिम कावाहीका लागी सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरिनेछ ।

७. कृषि तथा पशु विमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

७.१ कार्यक्रम संचालनको उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्।

- पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालनमा विमाका बारे जानकारी गराई पशु धनको सुरक्षा गर्ने ।
- कृषि तथा पशु विमा निर्देशिका २०७७ का मापदण्ड र क्षतिका बारेका जानकारी गर्ने ।
- दिगो जिविकोपार्जनमा सुधार गर्ने ।
- कृषक र विमा कम्पनी बिच सम्बन्ध र समजस्यता कायम गर्ने ।
- विमा गर्न कृषक अभिप्रेरित गर्ने ।

७.२ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- कृषि तथा पशु विमाको महत्व विशेषता का बारेमा जानकारी गराउनका लागि अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- विमा कम्पनी, विमा अभिकर्ता, विमक, विमित, कृषि तथा पशु प्राविधिक र स्थानिय जनप्रतिनिधी संग कृषि तथा पशु विमाका बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कार्यक्रमले कृषक र विमा कम्पनि बिच पुलको काम गर्ने छ ।
- सहभागीलाई खाजा खर्च, प्रशिक्षक भत्ता, स्टेशनरी , होडीड बोड, यातायात खर्च लगायतमा कार्यक्रम बाट खर्च गरिनेछ ।

८. प्राविधिक कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम

८.१ कार्यक्रम संचालनको उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- प्राविधिक कर्मचारीको अविवृद्धि गरी कार्यक्षमताममा सुधार गर्ने
- नयाँ प्रविधि तथा बैज्ञानिक पद्धतिको जानकारी गराई सेवा प्रभावमा दुरुस्तता प्रधान गर्ने
- बैज्ञानिक तथा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी कार्य संचालन गर्ने
- सम्बन्धित निकाय सगँ सम्बन्ध र सहजिकरण मार्फत कर्मचारीमा निखारपन ल्याउने

८.२ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

प्राविधिक कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिको लागि पालिकाको आयोजनामा विभिन्न किसिमका जस्तै, जुनोटिक रोग, आधुनिक प्रविधि ल्याव संचालन हालै देखा परेका रोग निदान कृत्रिम गर्भाधान हिट सिन्क्रोनाईजेसन, पशु प्रजनन बिकृति सम्बन्धित जस्ता तालिम संचालन गर्न सकिने छ ।

- पुनरताजकी तालिमको व्यवस्था गरी क्षमता अभिवृद्धि गर्न सकिने छ ।
- तालिम संचालन गर्दा प्राविधिक खर्च प्रशासनिक खर्च हल भाडा सहभागीको दैनिक भ्रमण भक्ता खाजा खाना खर्च स्टेशनरी र व्यवस्थापन खर्च कार्यक्रम वाट उपलब्ध गराईने छ ।
- कुनै पनि संगठनात्मक निकाय नेभ्ला नेल्टा नाटा पाराभेटको आयोजनामा संचालन भएको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि हुने खालको तालिममा सहभागी हुनका लागी कर्मचारीलाई तालिम अवधिमा दैनिक भ्रमण भक्ता यतायात तालिम शुल्क वा सहयोग रकम यस कार्यक्रम वाट उपलब्ध गराईने छ ।
- कुनैपनि प्राविधिक कर्मचारी निजी संघठन तथा विशेष शुल्क लाग्ने तालिममा सहभागी हुन सक्नेछन ।उक्त तालिममा सहभागी हुदाँ लाग्ने दस्तुर भ्रमण भक्ता यातायात जस्ता सम्पूर्ण खर्च पालिकाले यसै कार्यक्रम मार्फत उपलब्ध गराउन सकिने छ ।
- क्षमता अभिवृद्धिका लागी फिल्ड अवलोकन अनुसन्धान प्रतिवेदन सुपरिवेक्षण आदि गरी दस्तावेज निर्माण र तालिम संचालन गर्न सकिनेछन ।
- प्र.प्र.अ.ले उपयुक्त ठानेमा आर्थिक विकास समितिको सिफारिस अनुसार अन्य क्रियाकलापहरु पनि संचालन गरि प्राविधिक कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि गर्न सकिने छ ।

९. औषधी खरिद तथा बितरण (पशुपंक्षी रोग निवारण कार्यक्रम)

यस कार्यविधिमा औषधी खरिद तथा बितरण कार्यक्रम भन्नाले पशु हरुमा लाग्ने रोग तथा परजिवि निवारण गर्नका लागी औषधी खरिद वितरण गर्ने क्रियाकलापलाई जनाउने छ ।

९.१ औषधी खरिद :

- पशुपंक्षीहरुमा देखा पर्ने आन्तरिक तथा बाह्य परजिवि नियन्त्रण गर्न सामान्य रोगको उपचार गर्ने कार्यका लागी औषधी खरिद गरिन्छ ।
- पशुको उपचारार्थ खरिद गरिने औषधी कार्यक्रम बमोजिमका हुनेछन ।
- औषधी खरिद गर्दा खरिद समितिको स्विकृत गरी कोटेशन वा टेन्डरको माध्यम अनुसार खरिद गरिने औषधीहरुका लागी कार्ययोजना निर्माण गरि टिप्पणी आदेश पेश गरि स्वीकृत पश्चात खरिद गरिने छ ।
- आवश्यक औषधी खरिद गर्दा कोटेशन वा टेन्डरको माध्यमवाट आवश्यक प्रकृया पुरा गरि खरिद ऐन अनुसार खरिद गरिनेछ ।

- औषधी खरिद पश्चात जिन्सी शाखामा दर्ता गरि सेवा केन्द्रमा पठाई आवश्यकता अनुसार भण्डारणका लागि जिन्सी शाखा प्रमुखको रोहोवरमा भण्डारण गरी वितरण गरिनेछ ।
- औषधी खरिद गर्दा कम्तिमा २ वर्षको म्याद रहेको औषधी खरिद गरिने छ ।
- औषधी वितरण कार्यक्रम शाखा प्रमुखको सिफारिसमा प्र.प्र.अधिकृतको स्वीकृत पश्चात औषधी वितरण संचालान हुनेछ ।

९.२. औषधी वितरण :

- भानु नगरपालिकाको कृषक, फर्म,सहकारी तथा कृषक समुहमा औषधी वितरण गरिने छ ।
- औषधी वितरण कार्य पशु विकास शाखा तथा सेवा केन्द्र मार्फत वितरण गरिने छ ।
- गाई भैसीको आन्तरिक परजिवि नियन्त्रण गर्ने औषधीको हकमा गोवर परिक्षण पश्चात परजिवि पहिचान गरि रोग निधान पश्चात मात्र वितरण गरिन्छ ।
- भेडा बाखा र बंगुरको हकमा लक्षणका आधारमा रोग तथा परजिवि पहिचान गरी औषधी वितरण गरिने छ ।
- औषधी वितरण कार्य गोवर, रगत, पिप, पिसाब, छाला परिक्षण पश्चात वा लक्षणका आधारमा रोग तथा परजिवि पहिचान गरी **Prescription** का आधारमा मात्र औषधी वितरण गरिने छ ।
- एक चोटी औषधी प्राप्त गरेको कृषकले पुन चार महिना पश्चात मात्र आन्तरिक तथा वाह्य परजिविको औषधी पाईने छ ।
- कृषकले आफ्रना लागी आवश्यक औषधी मात्र प्राप्त गर्ने छ ।(छिमेकी तथा आफन्तका लागी पनि लैजान्छु भन्न पाइने छैन ।)
- औषधी लैजाने कृषकहरुले आफ्नो पशुमा अनिवार्य रुपमा पि.पि.आर,एफ.एफ.डी,एच.एस,वि.क्यू को भ्याक्सिन लगाउनु पर्ने छ ।
- एक किसानले एक चोटीमा २० बाखा,५ गाई,५ भैसी,१० बंगुर भन्दा बढी पशुका लागी औषधी लैजादा वडा कार्यलयको सिफारिस वा फर्म दर्ताको प्रमाण पत्र आवश्यक पर्ने छ ।
- वितरण गरिएको औषधीको रेकर्ड दुरुस्त रुपमा राखिने छ ।

१०. रेबिज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम :

१०.१ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. नगरपालिका भित्र कुनै पनि स्थानमा रेबिज रोग देखा परेमा वा शंका लागेमा रोग निधानका लागी पशु बिकास शाखा तथा सेवा केन्द्रका प्राविधिकहरु लाई सम्बन्धित प्रयोगशालामा नमुना संप्रेषण गर्न कुनै बाधा हुनेछैन । नमुना संप्रेषण तथा नमुना संकलन गर्दा लाग्ने आवश्यक सामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापन, दैनिक भ्रमण भत्ता र यातयात कार्यक्रम वाट नै प्राविधिकलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

२. नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक तथा घरपालुवा कुकुरमा रेबिज बिरुदको खोप शिविर संचालन पशु बिकास शाखा तथा पशु सेवा केन्द्र मार्फत गरिने छ ।

३. रेबिज बिरुदको खोप शिविर तथा कुकुर बन्धाकरण कार्य रेबिज दिवसको अबसरमा सेक्टेम्बर २८ वा कुनै पनि समयमा संचालन गर्न सकिने छ । जसमा आवश्यक पर्ने औषधी तथा उपकरण खरिद गर्न, शिविर संचालनका समयमा डाक्टर तथा प्राविधिक भत्ता तथा खाना खर्च र ढुवानी खर्च गर्न सकिने छ ।

३. प्राविधिकहरुले रेबिज बिरुद जनचेतना फैलाउन रेबिज मुलक जनचेतना भएको टिसर्टमा नगरपालिकाको नाम सहित प्रिन्ट गरी प्राविधिकलाई वितरण गरिने छ ।

४. भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द्र संग समन्वय गरी रेबिज बिरुदको खोप शिविर तथा कुकुर बन्धाकरण कार्य संचालन गर्न सकिने छ ।

५. धेरै खोप आवश्यक पर्ने तथा महामारी फैलिएमा भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द्र संग समन्वय गरी सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

६. रेबिज दिवसको समयमा रेबिज सम्बन्धी जनचेतना फैलाउनको लागी सम्बन्धित निकायको सहभागितामा अभिमुखिकरण तथा जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ ।

११. महामारी तथा आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम

११.१ कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु : यस कार्यक्रम संचालनका क्रियाकलापहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- नगरपालिका भित्र पशुमा लाग्ने सरुवा रोग जुन OIE ले प्राथमिकता सुचिमा राखेको वा नेपालको राजपत्रमा सुचिकृत रोगहरुको संक्रमण देखापरेमा उक्त स्थानमा रोग नियन्त्रणका लागी आवश्यक पर्ने औषधि खरिद गर्न सकिने छ ।

- पशुहरुमा लाग्ने रेविज,खोरेत,पि.पि.आर,भ्याकुते,चरचरे र स्वाइन फिवर रोग तथा तिनको रोकथामका लागी उपयुक्त समय र पशुहरुमा खोप संचालन गरिने छ ।
- खोप संचालनका क्रममा आवश्यक परेको खण्डमा निजी प्राविधिक भ्याक्सिनेटर नियुक्ती सम्बन्धी कार्यविधी २०७८ बमोजिम परिचालन गरी उक्त निजी प्राविधिक लाई सेवा सुबिधा नगरपालिकाले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- खोप संचालनका क्रममा प्राविधिक लाई यातायात तथा दैनिक भ्रमण भत्ताको ब्यबस्था नगरपालिकाले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- खोप संचालनका क्रममा बर्ष भरीका लागी पशु बिकास शाखामा भ्याक्सिन सुरक्षित भण्डारनको ब्यबस्था गरिनु पर्ने छ ।
- पशुपंक्षी रोग अन्वेषण प्रयोगशालामा पशुपंक्षीमा लाग्ने रोग तथा परजिवीहरुको निधान गर्नका लागी आवश्यक पर्ने उपकरणहरु खरिद गरिने छ ।
- पशु बिकास शाखामा संचालनमा रहेको प्रयोगशाला लाई ब्यवस्थित गरी सेवा प्रवाह गरिने छ ।
- संक्रमण नियन्त्रणमा सेवा केन्द्रका प्राविधिक परिचालनमा कुनै बाधा हुने छैन ।
- संक्रमण देखापरेको क्षेत्र बाट करिब ५०० मिटर देखी १ कि.मी सम्म रिड भ्याक्सिन संचालन गर्न सकिने छ ।
- संक्रमण नियन्त्रणमा आवश्यक पर्ने औषधी तथा भ्याक्सिन नगरपालिकाले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- संक्रमणमा क्षति भै पशु मरेमा वा अंगभंग भएमा सम्बधित निकायमा क्षतिपुर्तीका लागी सिफारिस गर्न सकिनेछ ।
- संक्रमण नियन्त्रणमा प्राविधिक परिचालनका क्रममा दुर्घना भएमा वा संक्रमणको शंका लागी परिक्षण गर्न पर्ने भएमा वा कुनैपनि रोगको कन्ट्यामिनेशन भई सो रोगको भ्याक्सिन लगाउनु पर्ने भएमा सो को भरपाई नगरपालिकाले उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।

१२. विविध खर्च

- प्राविधिक कर्मचारीहरुको मासिक बैठक संचालन गरिने छ । उक्त कार्यक्रममा खाजा खर्च उपलब्ध गराईने छ ।
- प्राविधिक कर्मचारी संञ्चारको लागी मासिक रु ५०० का दरले उपलब्ध गराईने छ ।

- पशु विकास शाखाको कार्यक्रम संचालन गर्दा पशु विकास शाखाको प्राविधिक र आर्थिक विकास समितिबाट अनुगमन गरिने छ ।
- कार्यक्रम संचालनको क्रममा ढुवानी इन्धन प्राविधिक कर्मचारीलाई उपलब्ध गराउन सकिने छ ।
- आर्थिक विकास समिति संगको बैठक बसी कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ ।

परिच्छेद : ३

(क) कार्यक्रम छनौटको प्राथमिकिकरण

परिच्छेद २ मा उल्लेखित पशु सेवाका कार्यक्रमहरू वितरण गर्दा निम्न बुँदाहरूमा केन्द्रित भएर प्राथमिकिकरण गरिनेछ ।

१. ब्यवसायिक कृषक/फार्म/समुह/सहकारी
२. सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस भै आएमा
३. आफ्नै लगानीमा ब्यवसाय सुरु भएको ब्यवसाय
४. आवश्यक पूर्वाधारहरूको ब्यवस्था भएको/हुन सक्ने
५. महिला ,अपाङ्ग,,दलित,एकल महिला
६. कार्यक्रम संचालन गर्दा अधिल्लो बर्ष सेवा सुबिधा नपाउनेलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(ख) सूचना प्रवाह

१. पशु विकास शाखाबाट कार्यान्वयन हुने मुख्य कार्यक्रमहरू संचालनका लागि शाखाले कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार कम्तिमा ७(सात) दिन देखि बढिमा ३०(तिस) दिनको म्याद कायम राखि सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नेछ । यस्तो सूचना नगरपालिकाको सूचना पाटीमा टाँस गर्नेछ । धेरै भन्दा धेरै लाभग्राहिहरू समक्ष उक्त सूचना पुर्याउन पशु विकास शाखा, सेवा केन्द्र / उपकेन्द्र लगायत हरेक वडा कार्यालयहरूको सूचना पाटीमा समेत सूचना टाँस गरिनेछ। साथै उक्त सूचनालाई नगरपालिकाको वेबसाईट मा समेत राखिनेछ ।

ख) माग संकलन

१. पशु विकास शाखा र पशु सेवा केन्द्रमा कृषि फार्म / कृषि समूह/ कृषि सहकारी संस्था / बहुउद्देशिय संस्थाहरुले आफ्नो निवेदन दर्ता गराउन सक्नेछन् ।
२. सेवा केन्द्र/उपकेन्द्रमा संकलन भएको निवेदनहरुलाई रुजु गरी सो को नाम उतार गरी १ प्रति सम्बन्धित सेवा केन्द्र/उपकेन्द्रमा र १ प्रति पशु विकास शाखामा निवेदन दिने म्याद सकिएको ३ दिन भित्र निवेदन सहित सम्बन्धित सेवा केन्द्रले न.पा.को पशु विकास शाखामा पठाई सक्नु पर्नेछ ।
३. पशु विकास शाखामा प्राप्त भएका निवेदनहरु लाई पुन रुजु गरी कम्पाइलेसन गर्ने काम शाखाबाट हुनेछ ।

परिच्छेद : ४

फिल्ड अबलोकन /निरिक्षण

१. अनुगमन टोली गठन
  - फिल्ड अनुगमन समिति
  - अनुदानका लागी रित्तपूर्वको निवेदन /माग पत्र गरेका कृषक/समुहको स्थलगत फिल्ड निरीक्षण गर्न देहाय बमोजिमका ९ सदस्य रहेको अनुगमन टोली गठन हुनेछ ।
  - संयोजक - आर्थिक विकास समितिका संयोजक-१
  - सदस्य- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा निजले तोकेको १ जना अधिकृत स्तरको कर्मचारी-१
  - सदस्य- आर्थिक विकास समिती सदस्य -३
  - पदेन सदस्य-सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको जनप्रतिनिधि-१
  - सदस्य-सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारी -१
  - सदस्य- शाखाका पशु शाखामा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारी -१
  - सदस्य सचिव- पशु विकास शाखा प्रमुख -१
२. प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गर्ने
  १. अनुगमन टोली निवेदकहरुको स्थलगत फिल्ड निरीक्षण गरी प्राविधिक मुल्याङ्कन गरी नगरपालिकामा पेश गरिन्छ ।
  २. स्वीकृत कार्यक्रम बजेटको सिमा भित्र रहेर वस्तु /सामग्री /सेवामा अनुदानका लागि अनुगमन टोली द्वारा पेश भएको मुल्याङ्कनका आधारमा नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले स्वीकृत भए पछि कार्यक्रम संचालन हुनेछ ।

परिच्छेद : ५

अनुगमन समिति

काम सम्पन्न भए नभएको अनुगमन समितिको प्रतिवेदनको आधारमा भुक्तानी प्रकृया अधि बडने भएकोले नगरपालिकाको अनुगमन गर्न गठित देहाय बमोजिमका ९ सदस्य रहेको अनुगमन टोली बाट अनुगमन हुनेछ ।

संयोजक - उपप्रमुख -१

सदस्य- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा निजले तोकेको १ जना अधिकृत स्तरको कर्मचारी-१

सदस्य- आर्थिक विकास समितिका संयोजक र समिति सदस्य -४

सदस्य-सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको जनप्रतिनिधि -१

सदस्य- पशु सेवा केन्द्रमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारी -१

सदस्य सचिव - शाखाका शाखा प्रमुख वा निजले तोकेका प्राविधिक कर्मचारी -१

परिच्छेद : ६

कार्यविधिको स्वीकृत र कार्यक्रम संचालन

१. यो कार्यविधि भानु नगरपालिका कार्यपालिका बाट स्वीकृत भएपछि लागु हुनेछ ।

२. भानु नगरपालिकाका पशु सेवा शाखाका कार्यक्रम आर्थिक विकास समितिका संयोजकको संयोजकत्वमा परिच्छेद-४ को उपदफा १ बमोजिम अनुगमन टोली तथा सम्बन्धित विषयगत प्राविधिकहरु द्वारा फिल्ड अनुगमन गरि उपयुक्त कृषक/फार्म/समुह/सहकारीहरु लाई स्वीकृत कार्यक्रम र बजेटको सिमा भित्र रहि अनुदानका लागि प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने छन र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले प्रचलित ऐन नियम अनुसार स्वीकृत गरेपछि अनुदान उपलब्ध हुनेछ ।

३. पशु सेवा शाखा संग सम्बन्धित कार्यक्रम गर्दा सम्बन्धित शाखा र आर्थिक विकास समितिको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको स्वीकृत पछि संचालन हुनेछ ।

परिच्छेद : ७

विविध

१. दफा संसोधन तथा थपघट गर्न सक्ने :- यस कार्यविधिमा उल्लेख दफाहरु संसोधन गरी थपघट गर्न सक्ने वा परिवर्तन गर्नु पर्ने भएमा सम्बन्धित शाखा र आर्थिक विकास समितिको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले प्रचलित ऐन नियम अनुसार कार्यपालिका बाट स्वीकृत गर्न सकिने छ ।

२. खारेजी र बचाउ

- क) यो कार्यविधि बमोजिम पशु शाखा प्रमुखले आफुमा निहित अधिकार मातहतका कुनै पनि कर्मचारी लाई प्रचलित नियम अनुसार प्रत्यायोजन गर्न सक्ने छ ।
- ख) यस कार्यविधिको विषय क्षेत्रमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम यस अधिका कार्यहरु मान्य हुने छैन ।
- ग) पशु सेवा विभाग, मन्त्रालय तथा निर्देशनालय संगका कार्ययोजना फरक भएता पनि यस कार्यविधि कार्यन्यनमा बाधा पुग्ने छैन ।
३. कार्यक्रम संचालन पशु सेवा शाखाको स्वीकृत वार्षिक कार्यविधि बमोजिम संचालन हुने छ ।
४. अनुगमन पश्चात अनुगमन टोलीको प्रतिवेदनको आधारमा कार्यक्रम संचालन गर्न सकिने छ ।
५. पशुसेवा केन्द्र/उपकेन्द्रमा संकलन भएको निवेदनहरुलाई रुजु गरी सो को विवरण उतार गरी १ प्रति सम्बन्धित वडा कार्यालयमा १ प्रति पशु सेवा शाखामा निवेदन दिने म्याद सकिएको ३ दिन भित्र निवेदन सहित सम्बन्धित सेवा केन्द्रले नगरपालिकाको पशु विकास शाखामा पठाई सक्नु पर्नेछ ।
६. पशु सेवा शाखा वाट संचालन गर्ने कार्यक्रमको कार्यविधि-२०७६

अनुसूची - १

निवेदन ढाँचा

मिति.....

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
भानु नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, फ्रुसेटार
तनहुँ ।

विषय:- .....कार्यक्रमा आवेदन दर्ता गरिदिनु हुन ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा यस भानु नगरपालिका पशु विकास शाखाको आ.व.२०८०/०८१ को बार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार नगरपालिका बाट मिति ..... गतेको प्रकाशित सूचना अनुसार भानु नगरपालिका वडा नं..... स्थित ..... को आवेदन दर्ता गरिदिनुहुन बिनम्र अनुरोधका साथ आवश्यक कागजात यसै साथ संलग्न राखी यो निवेदन पेश गर्दछु ।

तपशील:

क्र.स.	कृषि फर्म/कृषक समुहको नाम/कृषि सहकारीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	अध्यक्ष /प्रोप्राईटरको नाम	दस्तखत

अनुसूची-२
सम्झौताको नमुना

यस भानु नगरपालिका कृषि विकास शाकाको बार्षिक स्वीकृत कृषि कार्यक्रम अर्न्तगत..... कार्यक्रममा आर्थिक विकास समितिको मिति..... निर्णय बमोजिम भानु नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय प्रथम पक्ष र कृषि फर्म/कृषक समूह /कृषि सहकारी /बहुउद्देशिय सहकारी श्री.....दोस्रो पक्ष बिच देहाय बमोजिमको शर्त पालना गर्ने गरी यो सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरी एक/एक प्रति लियोदियो ।

१.सम्झौता गर्ने पक्ष र अनुदानग्राही

क.....कार्यक्रम अर्न्तरगतको कृषक समूहको सम्झौता अधिकारिक प्रतिनिधि

१) नाम: श्री .....

२)प्रतिनिधि गर्ने समूह/सहकारीको नाम: श्री.....

३) ठेगाना: भानु-.....

ख) परियोजना स्थलको विवरण:.....

ग) परियोजना कार्यन्वयन अवधि

१. शुरु हुने मिति: .....
२. सम्पन्न हुने मिति:.....
- २) परियोजना सञ्चालन हुने त्रियाकलाप सम्बन्धी विवरण
  - क) कार्यक्रमको नाम.....कार्यक्रम
  - ख) कार्यक्रमको किसिम: तोरी खेति
  - ग) कार्यक्रमको कुल लागत रू
  - घ) कार्यक्रमको प्रत्यक्ष लाभाम्वित हुने
    - १) कृषक परिवार संख्या:
    - २) जनसंख्या:
    - ३) समुदाय:
    - ४) दलित:
    - ५) जनजाती:
    - ६) अन्य:

सम्झौताका सर्तहरू

१. सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर गरेको मितिदेखि यो सम्झौता प्रारम्भ भएको मानिनेछ ।
२. दोस्रो पक्षले सम्झौतामा हस्ताक्षर भएपछि तत्काल काम शुरु गर्नु पर्नेछ ।
३. दोस्रो पक्षले सम्झौता बमोजिमको कार्यक्रम सम्झौतामा समावेश गरिएको श्रोत बाहेक अन्य कुनै संघसंस्था बाट सहयोग अनुदान आदि प्राप्त गरिने भए प्रथम पक्षलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
४. दोस्रो पक्षले सम्झौता बमोजिमको काम गर्दा प्रथम पक्षबाट खटिएका प्राविधिकहरूले दिएको निर्देशनको पालना गर्नुपर्नेछ ।
५. दोस्रो पक्षले यस परियोजना संचालनका लागी सम्झौता गरिएको क्रियाकलापहरूको लागतमा तोकिएको प्रतिशतमा नगदै वा अन्य किसिमले सहभागिताको सुनिश्चता गर्नु पर्नेछ ।
६. यस परियोजनाको मेशिनरी उपकरण खरिद कार्य सम्झौता पत्रमा तोकेको अवधि भित्र सम्पन्न गर्नु पर्ने छ ।
७. प्रथम पक्षले सम्झौता बमोजिम खर्च रकमको विल भरपाई सहितको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन दोस्रो पक्षबाट प्राप्त भए पश्चात रू...../-(अक्षररूपी .....मात्र) मा नबढने गरि नियम अनुसारको कर कट्टी गरी दोस्रो पक्षलाई भुक्तानी उपलब्ध गराउने छ वा सम्झौता बमोजिम पुर्वाधार निर्माण को लागी सामाग्री आपूर्ती कर्ता मेशिनरी आपूर्तिकर्ता लाई सौझै भुक्तानी दिन सक्नेछ । दोस्रो पक्षले भुक्तानी पाउन अनिवार्य रूपमा विल विजक पेश गर्नुपर्ने छ ।

८. प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षलाई भुक्तानी दिँदा प्रथम पक्ष समक्ष आवश्यक कागजात (बिल, जग्गाको लालपुजा, नागरिकता, समुहको प्रमाणपत्र, समुहको माईनट, कार्य सम्पन्न वडाको सिफारिस , कार्य सम्पन्न फोटो) विल पेश भए पश्चात सम्बन्धित दोस्रो पक्षको नाममा भुक्तानी दिनेछ ।

९. दोस्रो पक्षको लापरवाहीको कारणवाट कार्यसम्पन्न भई हानि नोक्सानी भएमा त्यसको सम्पूर्ण जिम्मेवारी दोस्रो पक्षले लिनेछ ।

१०. सम्झौता बमोजिमको कार्य गर्ने सम्बन्धमा कुनै विवाद आएमा प्रथम पक्षको निर्णय अन्तिम मानिनेछ ।

११. यो सम्झौतामा उल्लेख भएका कुराहरुमा यस बमोजिम र अन्य कुराहरुमा प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

१२. दोस्रो पक्षले परियोजनाको निर्माण कार्यमा लागेको खर्च विवरणको सार्वजनिक सुनुवाई प्रथम पक्षको प्रतिनिधि र सम्बन्धित सरोकारवालाको उपस्थितिमा गराउनु पर्ने छ ।

१३. दोस्रो पक्षले कृषि उत्पादनको सहयोगका लागि लिएको अनुदान रकम परियोजना निर्माण मेशिनरी उपकरण खरिद कार्यमा प्रयोग नगरी हिना मिना भएको देखिएमा वा हेलचक्राईको कारणवाट परियोजना वा निर्माण गरिएको पुर्वाधार मेशिनरी उपकरण हरुको हानी नोक्सानी भएमा प्रचलित नियम कानून बमोजिम दिइएको अनुदान रकम दोस्रो पक्ष वाट असुर उपर गरिने छ ।

१४. दोस्रो पक्षले समयमा कार्य सम्पन्न गर्न नसकेमा सम्झौता बमोजिमको रकम भुक्तानी दिन प्रथम पक्ष बाध्य हुने छैन ।

१५. सम्झौताको सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा प्रचलित कानून बमोजिम हुने छ ।

१६. स्थानिय आवश्यकता अनुसार दुवै पक्षको सहमतिमा माथि उल्लेखित सर्तहरुमा फेरबदल गर्न सकिने छ ।

१७. अन्य कुनै बुदाँमा थपघट गर्न परेका दुवै पक्षको आपसी सम्झदारीमा गरिने छ ।

उपरोक्त बमोजिम कार्य गर्न मन्जुर छौं भनी दस्तखत गर्ने

प्रथम पक्षको तर्फवाट

नाम थर: श्री

पद: प्र.प्र.अ.

दस्तखत: .....

मिति: .....

साक्षी १	साक्षी २
नाम :	नाम :

पद :	पद :
दस्तखत :	दस्तखत :

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

कृषि समूहको समितिबाट सम्झौता गर्ने आधिकारिक प्रतिनिधि
नाम :
प्रतिनिधत्व गर्ने कृषक समूहको समितिको नाम
ठेगाना
दस्तखत :
संस्थाको छाप :

साक्षी १	साक्षी २
नाम :	नाम :
पद :	पद :
दस्तखत :	दस्तखत :

"रोज शुभम मिति २०...../...../..... गते"स

अनुसूचि ३

अनुसूची-३ सूचना प्रकाशनको ढाँचा

.....नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ..... प्रथम पटक प्रकाशन गरिएको मिति: २०../...../..... ..... नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, ... को आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को स्वीकृत उत्कृष्ट कृषक सम्मान कार्यक्रममा समावेश हुन ईच्छुक कृषि फर्म/समूह/सहकारीहरुले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र नगरपालिकामा तपसिल बमोजिमका कागजात सहित निवेदन पेश गर्न यो सूचना प्रकाशन गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

आवश्यक कागजातहरु :

१. अनुसूची-३ बमोजिमको निवेदन
२. अनुसूची-४ बमोजिमकोव्यक्तिगत विवरण

३. वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र
४. नागरिकताको प्रतिलिपि
५. जग्गाधनी वा लिजमा लिएको प्रमाण पत्र
६. कृषि फर्म/समूह/सहकारी दर्ता तथा नविकरणको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि
७. आफ्नो निवेदनलाई पुष्ट्याई गर्न फोटा, भिडियो, आय व्यय विवरण, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, कुनै निकायले दिएको सम्मान आदी ।

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची-४

कृषक सम्मान कार्यक्रममा भाग लिने कृषकले पेश गर्नुपर्ने निवेदनको ढाँचा

मिति: २०...../...../.....

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
..... नगरपालिका ।

विषय: कृषक सम्मान कार्यक्रममा सहभागी हुन पाऊँ ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा तहाँ कार्यालयको मिति ..... गते प्रकाशन गरिएको सूचना अनुसार नगर प्रमुख उत्कृष्ट कृषक सम्मान प्रतियोगितामा मलाई सहभागी हुन इच्छा भएकोले मेरो विवरण सहितको निवेदन फारम दर्ता गरी दिनुहुन अनुरोध गर्दछु । यसमा मैले पेश गरेको संलग्न विवरण ठीक छ, भुङ्गा ठहरिए कानुन बमोजिम सहुला बुझाउला ।

संलग्न कागजातहरु:

- १
- २
- ३

निवेदक नाम थर :

ठेगाना :

मोवाइल नं :
दस्तखत

अनुसूचि नं. ५
कृषक सम्मान कार्यक्रमका लागि व्यक्तिगत विवरण

१. कृषकको नाम :
२. कृषकको ठेगाना :
३. कार्यक्रममा सहभागी हुने कृषि फर्म नाम:
४. सञ्चालकको नागरीकता नं. :
५. फर्म दर्ता नं.:
६. दर्ता भएको निकाय:
७. पान नं. :
८. फर्मले ओगोटेको क्षेत्रफल :
९. पारिवारिक विवरण :
(क) बाजे वा ससुराको नाम : (ख) बाबुको नाम :
(ग) श्रीमान, श्रीमतिको नाम :
१०. पशु पालनको विवरण :

क्र.स.	पशु	गत वर्षका संख्या	हालको संख्या	वृद्धि	कैफियत
१					
२					
३					
४					
५					
६					
७					

११. उत्पादन :

क्र.स	उत्पादन	ईकाई	यस वर्षको उत्पादन	वृद्धि	बजार	कैफियत

१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						

१२. घाँस खेती

क्र.स	घाँस	क्षेत्रफल	उत्पादन	कैफियत
१				
२				
४				
५				
६				

१३. वार्षिक आमदानी :

क्र.स	सेवा	आमदानी

१४. रोजगारी र कामदार :

क्र.स	विवरण	घरेलु कामदार	ज्यामी कामदार	जम्मा	कैफियत

१५. सेवा र संस्थागत पहुच

क्र.स	पहुच	अति उत्तम	उत्तम	सामान्य	नभएको
१					
२					
३					

१६. लगानी :

(क) चालु पुजी :

(ख) स्थिर पुजी :

१७. ऋण :

क्र.स	स्रोत	रकम	व्याज प्रतिशत

१८. दक्षता :

क्र.स	दक्षता	स्थिति	कैफियत
१	बैदेशिक रोजगारी वाट फर्केको	हे वा होईन	
२	नगरपालिकामा फर्म दर्ता वा सुचिकृत	छ छैन	
३	प्रविधिको उपयोग अनुसरण	भएको नभएको	
४	स्रोत साधनको प्रयोग	भएको नभएको	
५	प्रविधि विस्तारमा योगदान	गरेको नगरेको	
६	भकारो वा गोठ सुधार	भएको नभएको	
७	उत्पादन प्रतिफल रेकर्ड	राखेको नराखेको	
८	कृषि समुह वा सहकारीको सदस्य	भएको नभएको	
९	स्थानिय स्थिरमा अनुभव आदन प्रदान	गरेको वा नगरेको	
१०	हल सम्म पुरस्कार	प्राप्त भएको वा नभएको	

अनुसूची ६

सम्मान कार्यक्रममा सहभागिताका लागि न्यूनतम मापदण्ड (तल तालिकामा उल्लेख भएको मध्ये कुनै एक खेती वा पशुपन्छीपालन भए पनि हुने)

गाई/भैंसी पालन ५ माउ गाई

बाखा पालन २० माउ बाखा

पंक्षी पालन (स्थानीय जात कुखुरा १५ माँउ ,गिरिराज कुखुरा १०० ,कालिज २० माउ ,बट्टाई ५० माउँ)

बंगुर/सुंगुर पालन ५ माउ बंगुर
माछापालन ५ रोपनी
छनौटको मापदण्ड

क्र.स	मापदण्ड	अडक भार	प्राप्त अडक भार	कैफियत
१	स्थानिय स्रोत साधनको स्थिति एवम सदुपयोग	२०		
२	सेवा र सस्थागत पहुँच	१०		
३	व्यवसायमा उत्पादन स्थिति र दिगोपना	२०		
४	आम्दानीको प्रतिफल	१०		
५	आर्थिक लगानिको स्थिति	२०		
६	व्यवसायिक दक्षता	२०		

छनौट कर्ताको नाम :
हस्ताक्षर :

अनुसुची-द लागत प्रतिवद्धता-पत्र

भानु नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको मिति .....गतेमा प्रकाशित सूचना अनुसार भानु नगरपालिका वडा नं. ....टोल..... बाट श्री .....फर्म/कृषिसमूह/सहकारीको अध्यक्ष श्री..... ले व्यवसायिक कृषि उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि ..... कार्यक्रम संचालन गर्न इच्छुक भएकोले आर्थिक प्रस्ताव अनुसार कुल लगानी रु .....को .....प्रतिशतले हुन आउने रु.....अक्षरूपी .....बराबरको लगानी आफ्नो आन्तरिक श्रोतबाट बेहोरी कार्यक्रम सम्पन्न गर्न को प्रतिवद्धता जाहेर गर्दछु/छौ ।

निवेदक

दस्तखत

नाम:

पद:

ठेगाना:

संस्थाको छाप

अनुसुची-९

कार्ययोजना

१.संचालन गरिने क्रियाकलाप र लागत साझेदारीको विवरण

क्र.स.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिमाण	दर	जम्मा	लाभग्राहीको तर्फबाट साझेदारी रकम रू.	स्थानीय तहको साझेदारी रकम रू.
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
१०							

आज्ञाले
दिवाकर पौडेल
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत